

บทที่ 4

ศึกษาพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร

4.1 พฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร

4.1.1 กลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้าน

4.1.2 กลุ่มคนไม่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้าน

4.2 สรุปพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร

4.1 พฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร

จากการลงสำรวจพื้นที่ผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลทางด้านกายภาพของผู้พักอาศัย อันแสดงให้เห็นถึง ลักษณะอาชีพ จำนวนสมาชิกรวมไปถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งภายในบ้าน หน้าบ้าน หลังบ้าน และข้างบ้าน อีกทั้งยังได้ทำการศึกษารูปแบบการต่อเติมอาคารจากการสำรวจพื้นที่หมู่บ้าน โพธิ์แก้ว วิลเลจ พบกลุ่มบ้านที่ประกอบอาชีพค้าขายที่มีพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารเพื่อใช้ประโยชน์ทางการประกอบอาชีพ จำนวน 8 หลัง ประกอบด้วยบ้าน H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7 และ H8 ดังแสดงข้อมูลในตารางที่ 4.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทางกายภาพของผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ภายในหมู่บ้านโพธิ์แก้ว

วิลเลจ จำนวน 8 หลัง ประกอบด้วยบ้าน H1,H2,H3,H4,H5,H6,H7 และ H8

บ้าน	อาชีพ	จำนวนสมาชิก	กิจกรรมภายในบ้าน	กิจกรรมหน้าบ้าน	กิจกรรมหลังบ้าน	กิจกรรมข้างบ้าน	การต่อเติม
H1 คุณก้อย	ร้านซักรีด 	3 คน	-พับผืน -คูทีวี -รับประทานอาหาร	-เปิดร้าน -ซักผ้า -รีดผ้า -ตากผ้า -จอดรถ	-ทำอาหาร		ด้านหน้า -ขยายระเบียง ด้านหลัง -ครัวไทย
H2 คุณนัฐ	ขายเครื่องประดับ 	3 คน	-ร้อยสร้อย -ขายสร้อย -ทำงาน -รับประทานอาหาร	-ซักผ้า ตากผ้า -เก็บของ	-ทำอาหาร		ด้านหน้า -หลังคา กันสาด -ชั้นเก็บของ ด้านหลัง -ครัวไทย
H3 คุณประหยัด	ขายของชำ 	4 คน	-พับผืน -คูทีวี -รับประทานอาหาร -เก็บของ	-เปิดร้านขายของชำ	-ทำอาหาร		ด้านหน้า -หลังคา กันสาด -ประตูม้วน ด้านหลัง -ครัวไทย
H4 คุณพรรณี	ร้านเย็บผ้า 	3 คน	-เย็บผ้า -พับผืน คูทีวี -เก็บของ -ออกกำลังกาย -รับประทานอาหาร	-โซวหุ่น -จอดรถ -เก็บของ	-ทำอาหาร -ซักผ้า -นอน	-ตากผ้า	ด้านหน้า -หลังคา กันสาด ด้านหลัง -ครัวไทย -ห้องนอน
H5 คุณขวัญ	เย็บตุ๊กตาขาย ถนนคนเดิน 	2 คน	-พับผืน คูทีวี -รับประทานอาหาร -ทำอาหาร -เย็บตุ๊กตา -เก็บของ	-จอดรถ -เก็บของ -	-ซักผ้า -ตากผ้า		ด้านหน้า -หลังคา กันสาด -ประตูบ้าน ด้านหลัง -หลังคา กันสาด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

บ้าน	อาชีพ	จำนวน สมาชิก	กิจกรรม ภายในบ้าน	กิจกรรม หน้าบ้าน	กิจกรรม หลังบ้าน	กิจกรรม ข้างบ้าน	การต่อเติม
H6 คุณ จุ๊	ขายไก่ปิ้ง 	4 คน	-นอน -พักผ่อน ดูทีวี -รับประทานอาหาร	-จอดรถ -เก็บของ -	-เก็บของ	- ทำอาหาร ร -เก็บของ -ทำงาน	ด้านหน้า -หลังคา กันสาด ด้านหลัง -ห้องเก็บของ ด้านข้าง -ห้องครัวไทย
H7 คุณ ผึ้ง	ทำขนม 	3 คน	-พักผ่อน ดูทีวี -เล่นคอมพิวเตอร์ -ทำอาหาร -รับประทานอาหาร	-จอดรถ -เก็บของ	-ทำขนม -เตรียม ของ -เก็บของ	-จอดรถ	ด้านหน้า -หลังคา กันสาด ด้านหลัง -ห้องทำขนม ด้านข้าง -หลังคาจอดรถ
H8 คุณดาว	ขายปลาหมึก 	3 คน	-นอน -รับประทานอาหาร -เลี้ยงลูก -พักผ่อน ดู ทีวี	-ออกกำลังกาย -เก็บของ -เตรียมของ	-ซักผ้า -ตากผ้า -ทำอาหาร		ด้านหน้า -หลังคา กันสาด ด้านหลัง -ห้องตากผ้า

ตารางที่ 4.2 สรุปกิจกรรมการใช้พื้นที่ของผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ภายในหมู่บ้านโพธิ์แก้ววิไลเจ

กิจกรรม ภายในบ้าน	กิจกรรม หน้าบ้าน	กิจกรรม หลังบ้าน	กิจกรรม ข้างบ้าน	การต่อเติม
-พักผ่อน -ดูทีวี -รับประทานอาหาร -เก็บของเก็บสินค้า -ทำงาน	-ซักผ้า ตากผ้า -จอดรถ -เก็บของเก็บสินค้า -เปิดหน้าร้าน	-ทำอาหาร -ซักผ้า ตากผ้า	-จอดรถ	ด้านหน้า -หลังคา กันสาด ด้านหลัง -ครัวไทย ด้านข้าง -หลังคาจอดรถ

จากข้อมูลทางด้านกายภาพในตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2 ผู้วิจัยสามารถแบ่งพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของผู้ประกอบอาชีพค้าขายออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

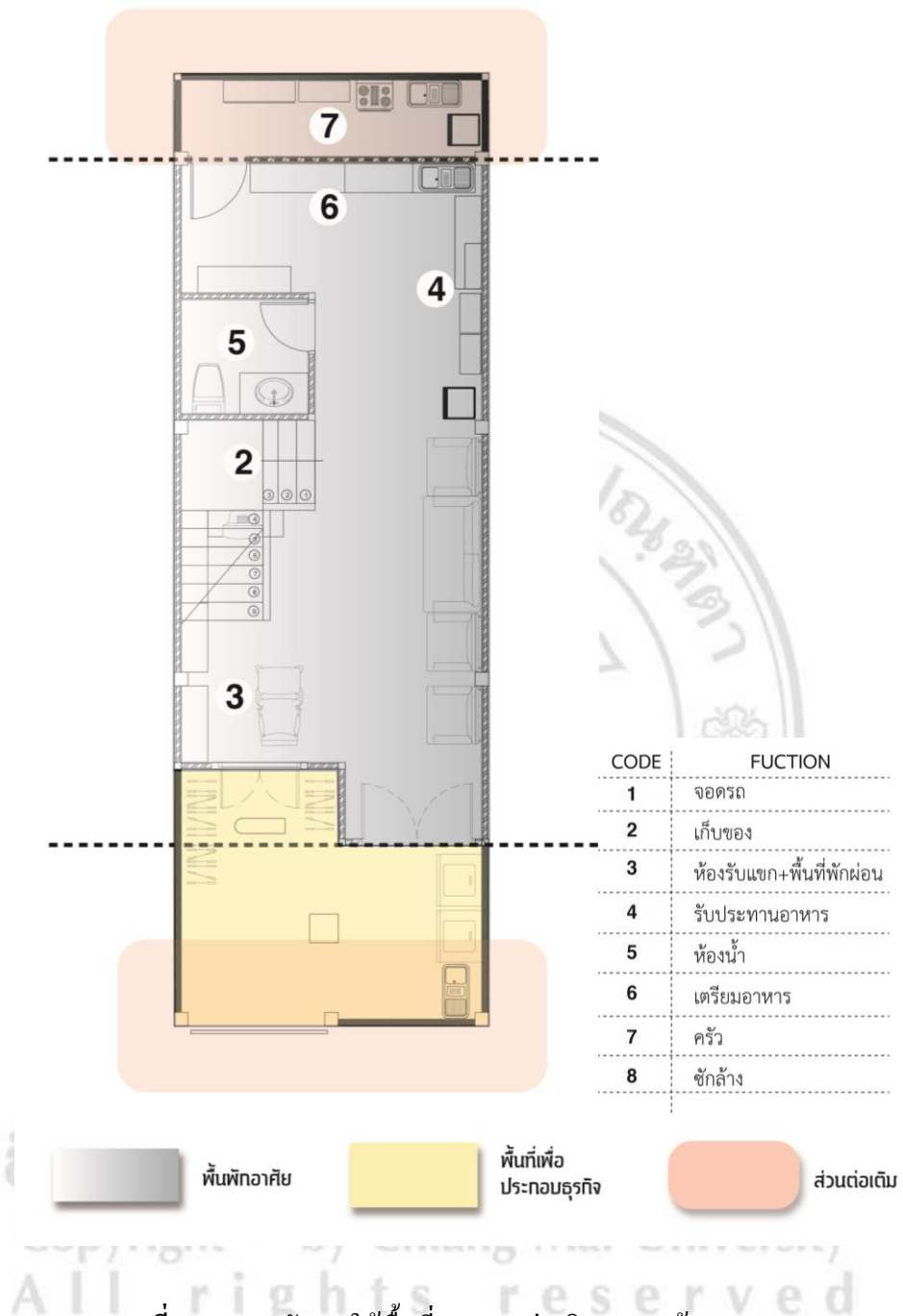
1. กลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้าน
2. กลุ่มคนที่ไม่ม่หน้าร้านอยู่ภายในบ้าน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารออกเป็น 4 ส่วนคือ 1. พื้นที่หน้าบ้าน 2. พื้นที่ภายในบ้าน 3. พื้นที่หลังบ้าน และ 4. พื้นที่ข้างบ้าน สามารถแบ่งลักษณะการใช้พื้นที่ออกเป็น 2 ลักษณะได้แก่ 1.การใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัย 2.การใช้พื้นที่เพื่อประกอบธุรกิจ

4.1.1 กลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้าน ประกอบด้วยบ้าน H1, H2, H3 และ H4

1. บ้าน H1 (ร้านซักอบรีด) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นพื้นที่เพื่อประกอบธุรกิจเพื่อให้ผ่านแก่การเข้าถึงของลูกค้า มีลักษณะการใช้พื้นที่เป็นพื้นที่ซักผ้า รีดผ้า ตากผ้า และจอดรถ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านถูกใช้เป็นพื้นที่เพื่อการพักอาศัยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก.พักผ่อน 2.เก็บของ 3.ห้องน้ำ 4.ห้องเตรียมอาหาร 5.ส่วนรับประทานอาหาร พฤติกรรมการใช้พื้นที่ด้านหลังบ้าน ถูกใช้เป็นพื้นที่ห้องครัว

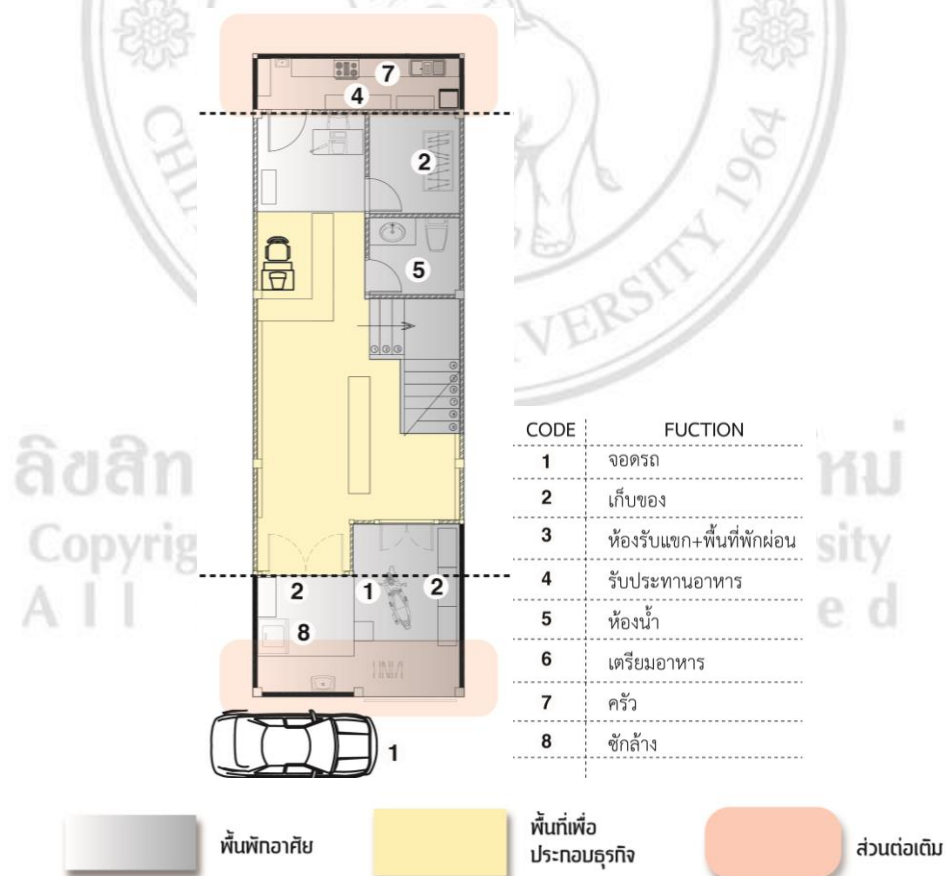
พฤติกรรมการต่อเติมอาคาร มีการต่อเติมด้านหน้าอาคาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดพื้นที่หน้าร้านโดยการวางเครื่องซักผ้า ราวแขวนผ้า โต๊ะรีดผ้า โต๊ะทำงาน เป็นการต่อเติมเพื่อตอบสนองการใช้พื้นที่ในการประกอบอาชีพ ลักษณะการต่อเติมด้านหน้าอาคารเป็นการต่อเติมพื้นที่ระเบียงด้านหน้าอาคารให้ยื่นออกมาเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการใช้งานการต่อเติมด้านหลังอาคารเป็นการต่อเติมดัดแปลงพื้นที่ว่างเป็นห้องครัวไทยเพื่อรองรับการทำกิจกรรมและอุปกรณ์ภายในห้องครัว ลักษณะการต่อเติมด้านหลังอาคารมีต่อเติมหลังคาออกจากตัวบ้าน ก่อกำแพงขึ้นเพื่อกั้นพื้นที่ให้เป็นห้องและมีการใช้ตะแกรงเหล็กคึดเป็นช่องระบายอากาศ ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารบ้าน H1

2. บ้าน H2 (ร้านขายหินนำโชค) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อการพักอาศัย มีลักษณะการใช้พื้นที่เป็นพื้นที่ซักผ้า ตากผ้า เก็บของและจอดรถ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อการประกอบธุรกิจและพื้นที่เพื่อการพักอาศัยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1.เก็บของ 2.ห้องน้ำ 3.ห้องแต่งตัว 4.พื้นที่ทำงาน และพื้นที่หลังบ้านแบ่งออกเป็น พื้นที่ครัวและพื้นที่รับประทานอาหาร

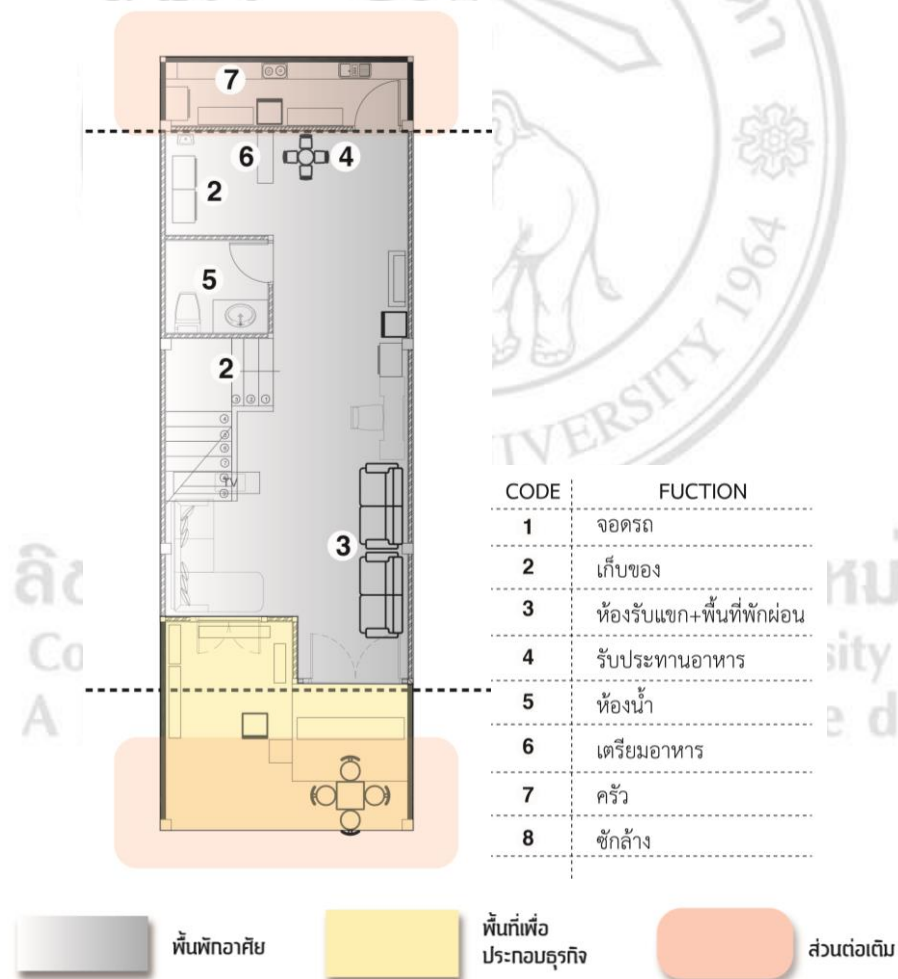
พฤติกรรมการต่อเติมอาคารมีการต่อเติมด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่ เก็บของ และพื้นที่ซักล้าง ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาถันสาด และชั้นเก็บของใต้หลังคามีการเลือกใช้เหล็กเป็นโครงสร้างในการต่อเติม พื้นที่ภายในบ้านมีการต่อเติมดัดแปลงพื้นที่เตรียมอาหารให้เป็นห้องเก็บของ ลักษณะการต่อเติมเป็นการกั้นห้องด้วยโครงสร้างเหล็กปิดด้วยแผ่นไม้อัด การต่อเติมด้านหลังอาคารมีการต่อเติมเป็นห้องครัวไทยเป็นการต่อเติมเพื่อขยายพื้นที่ห้องครัวเพื่อรองรับการทำกิจกรรมและอุปกรณ์ภายในห้องครัว ลักษณะการต่อเติมด้านหลังอาคารมีต่อเติมหลังคาออกจากตัวบ้าน ก่อกำแพงขึ้นจากแนวรั้วเดิมเพื่อกั้นพื้นที่ให้เป็นห้องมีการเลือกใช้เครื่องชุดคว้นและ ก่ออิฐช่องลมเพื่อช่วยในการระบายอากาศ ดังแสดงในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารบ้าน H2

3. บ้าน H3 (ร้านขายของชำ) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อประกอบธุรกิจ มีลักษณะการใช้พื้นที่เป็นพื้นที่หน้าร้านเพื่อโชว์สินค้า พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อการพักอาศัยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก พักผ่อน 2.ห้องน้ำ 3.พื้นที่เก็บของ 4.พื้นที่รับประทานอาหาร และพื้นที่หลังบ้านถูกใช้เป็นที่ห้องครัว

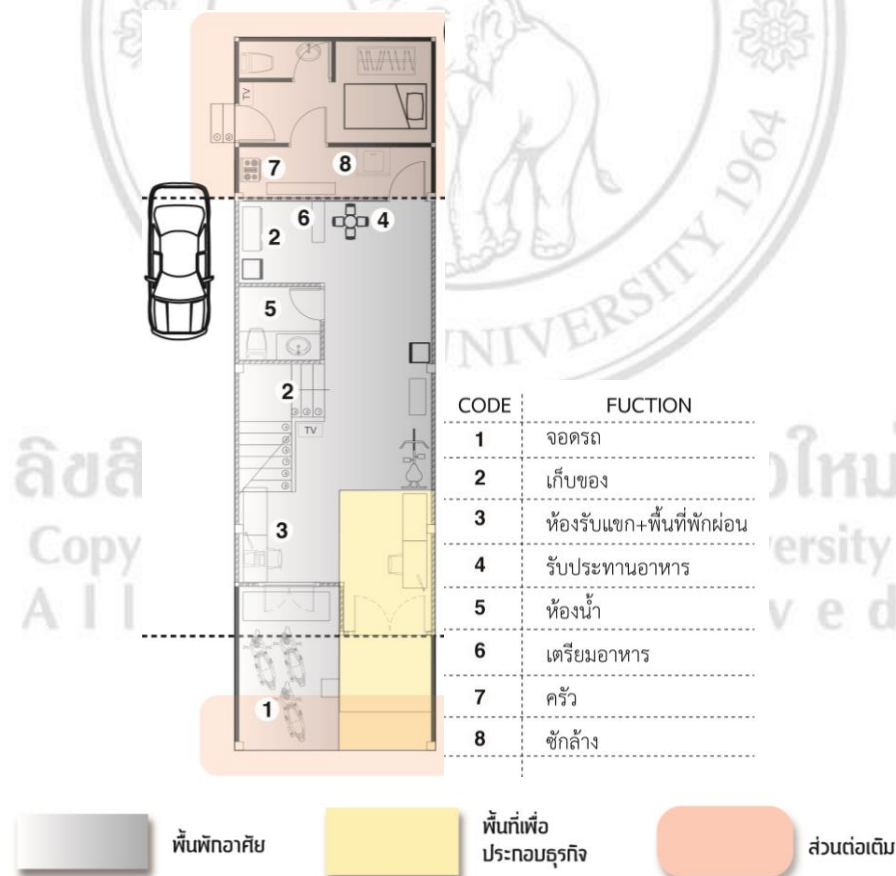
พฤติกรรมการต่อเติมอาคารมีการต่อเติมด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่หน้าร้าน ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาถันสาดเพื่อปกคลุมพื้นที่หน้าบ้าน มีการรื้อถอนรั้วบ้าน และเสริมประตุม้วนเหล็กติดกับแนวเสาเพื่อเปิด ปิดหน้าร้าน วัตถุประสงค์ในการต่อเติมเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบอาชีพ การต่อเติมด้านหลังอาคารมีการต่อเติมเป็นห้องครัวไทยโดยมีการต่อเติมพื้นที่ระเบียงห้องนอนจากชั้นบนเพื่อปกคลุมพื้นที่ด้านหลังบ้านก่อกำแพงทั้ง 3 ด้านขึ้นเพื่อกันพื้นที่ที่มีการเลือกติดบล็อกแก้ว และหน้าต่างบานเกร็ด เพื่อช่วยในการระบายอากาศและการนำเสนอธรรมชาติเข้าสู่ห้องดังแสดงในภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารบ้าน H3

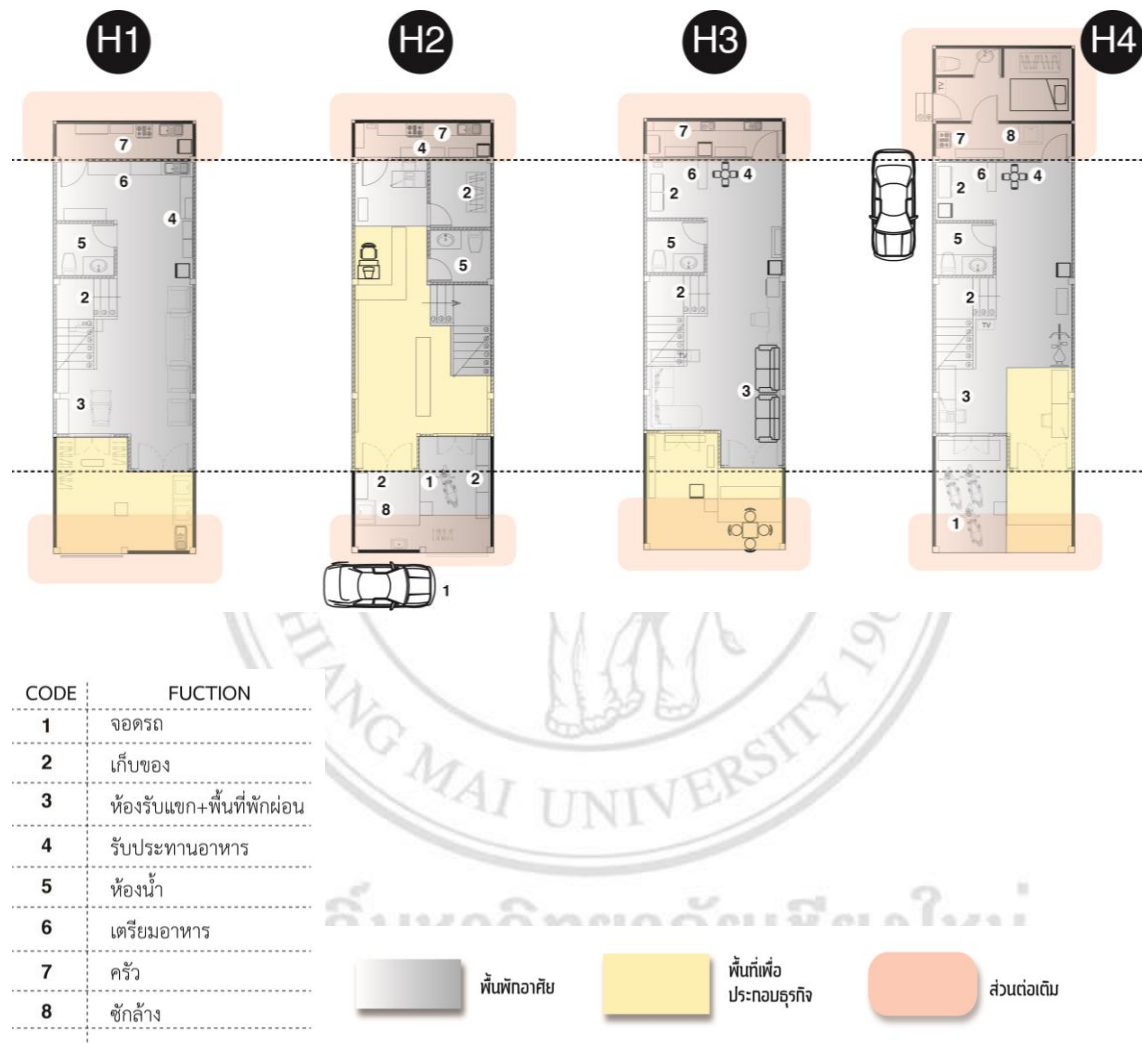
4. บ้าน H4 (ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อประกอบธุรกิจ และพื้นที่เพื่อการพักอาศัย มีลักษณะการใช้พื้นที่เป็นทั้งพื้นที่หน้าร้านเพื่อโชว์สินค้า พื้นที่เก็บของ และพื้นที่จอดรถพฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านถูกแบ่งใช้เป็นที่เพื่อประกอบธุรกิจบริเวณใกล้กับทางเข้าออกหน้าบ้านและพื้นที่เพื่อการพักอาศัยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก พักผ่อน 2. พื้นที่ทำงาน 3.พื้นที่ออกกำลังกาย 4.ห้องน้ำ 5.พื้นที่เก็บของ 6.พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่หลังบ้านถูกใช้เป็นที่ห้องครัว ชักล้าง และพื้นที่ห้องนอน

พฤติกรรม การต่อเติมอาคารมีการต่อเติมด้านหน้าอาคารให้เป็นพื้นที่จอดรถ พื้นที่เก็บของ และพื้นที่ส่วนต้อนรับลูกค้า มีลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมโครงหลังคาเหล็กกันสาดเพื่อปกคลุมพื้นที่หน้าบ้าน การต่อเติมด้านหลังอาคารเป็นการต่อเติมห้องครัว และพื้นที่ซักล้าง เชื่อมต่อกับห้องนอนลักษณะการต่อเติมห้องครัวใช้วิธีในการก่อกำแพงตื้อขึ้นจากแนวรั้วเดิมส่วนด้านบนมีการเพิ่มรางน้ำ และช่องแสงเพื่อการนำแสงสว่างเข้าสู่ห้องครัว มีการกันห้องเพื่อต่อเติมเป็นห้องนอนโดยการเพิ่มแนวเสาและกำแพงมีการเจาะช่องประตูทางเข้า ทั้งทางด้านหลังบ้านและทางด้านข้างบ้าน เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมพักอาศัย ดังแสดงในภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารบ้าน H4

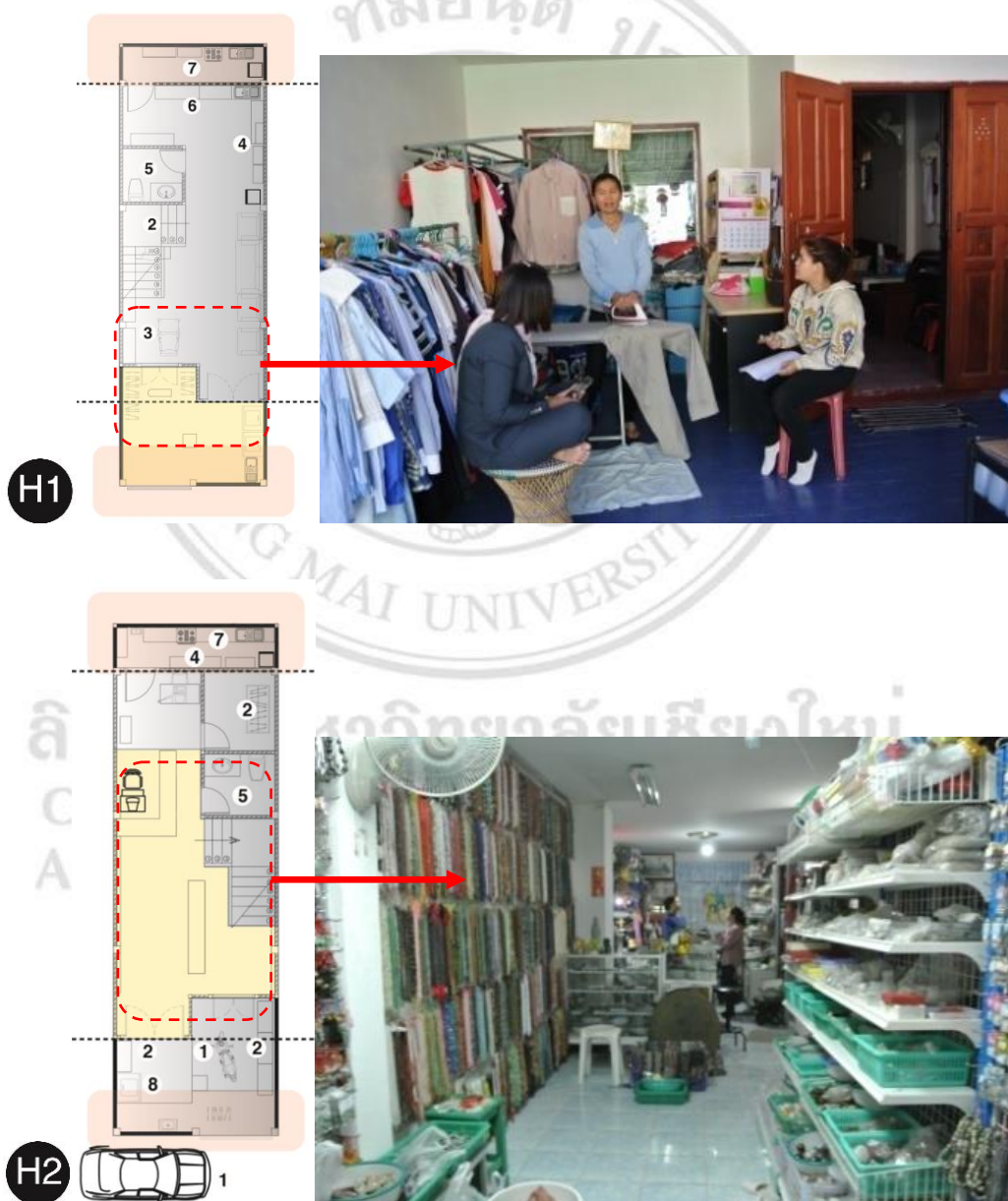
จากการวิเคราะห์ลักษณะการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารของกลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้านผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมการใช้พื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1.พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ 2.พื้นที่เพื่อการพักอาศัย ดังแสดงในภาพที่ 4.5

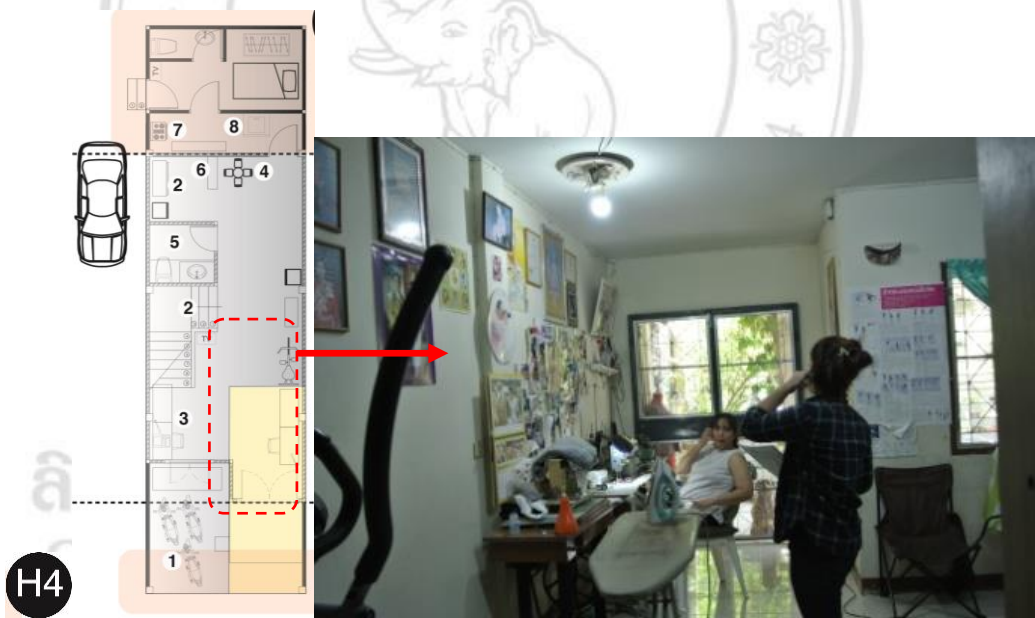
ภาพที่ 4.5 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายในบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H1, H2, H3 และ H4

1. พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ

พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ ส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยมีการใช้พื้นที่หน้าบ้านหรือพื้นที่ภายในบ้านเป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการซึ่งผู้พักอาศัยเป็นผู้กำหนดตำแหน่งในการเข้าถึงมีการกำหนดตำแหน่งพื้นที่หน้าร้านให้อยู่ในส่วนที่ใกล้กับทางเข้าออกของบ้านเป็นพื้นที่ที่สามารถดึงดูดและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าได้ ส่วนของพื้นที่หน้าร้านที่อยู่ภายในบ้านนั้นมักถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ทางเข้าออกหน้าบ้าน มีการเลือกแบ่งการใช้งานพื้นที่ๆที่สามารถใช้ร่วมกับพื้นที่ห้องรับแขก เพื่อรองรับลูกค้าที่เข้ามาติดต่อใช้บริการ ดังแสดงในภาพที่ 4.6

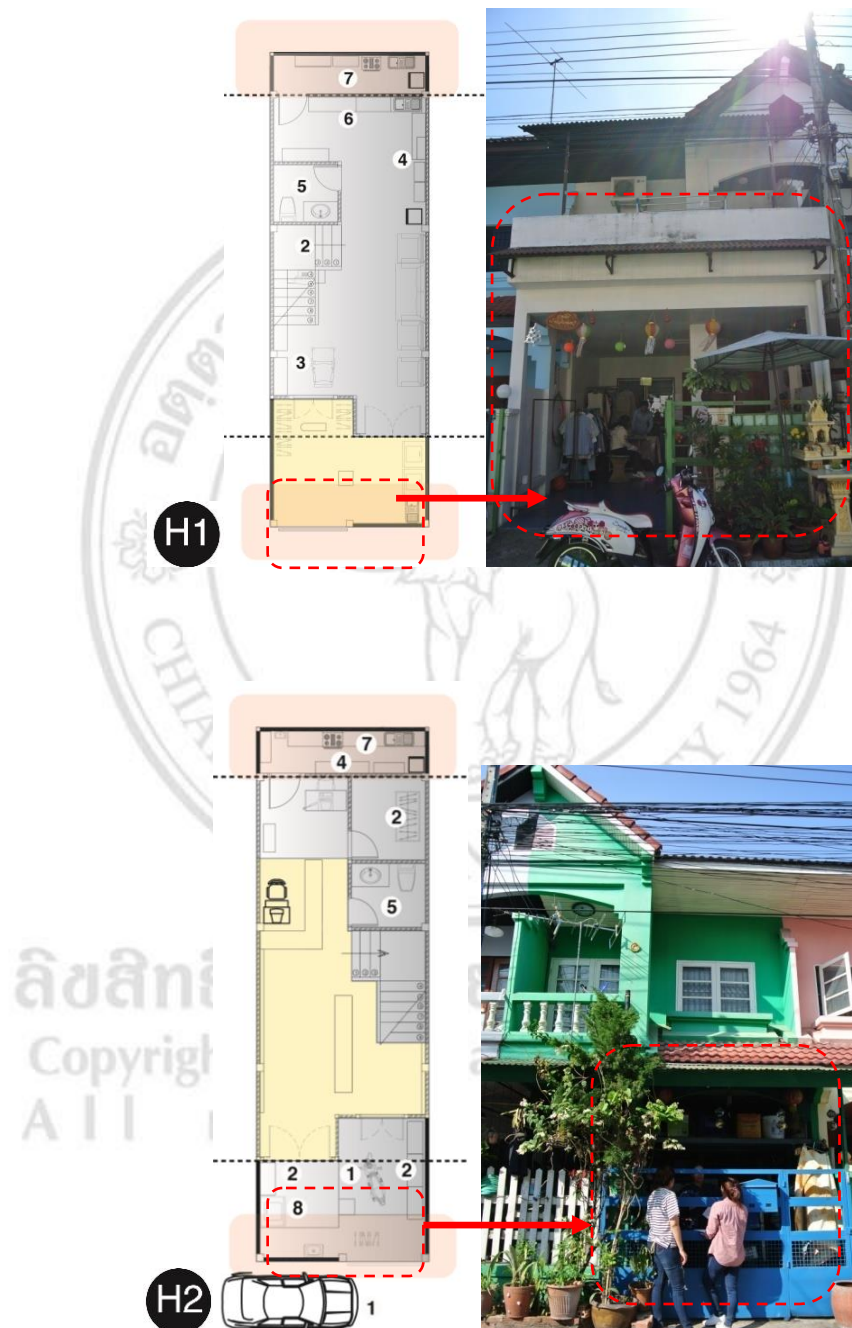

ภาพที่ 4.6 ภาพแสดงการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการบ้าน H1, H2, H3 และ H4

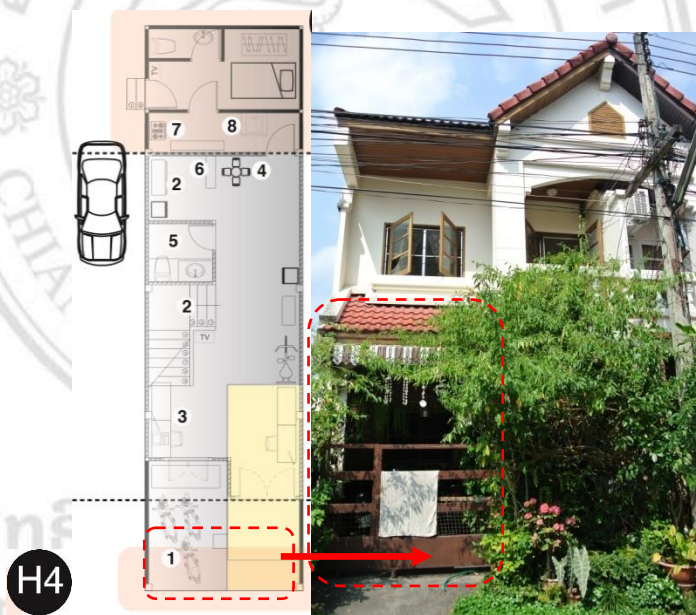
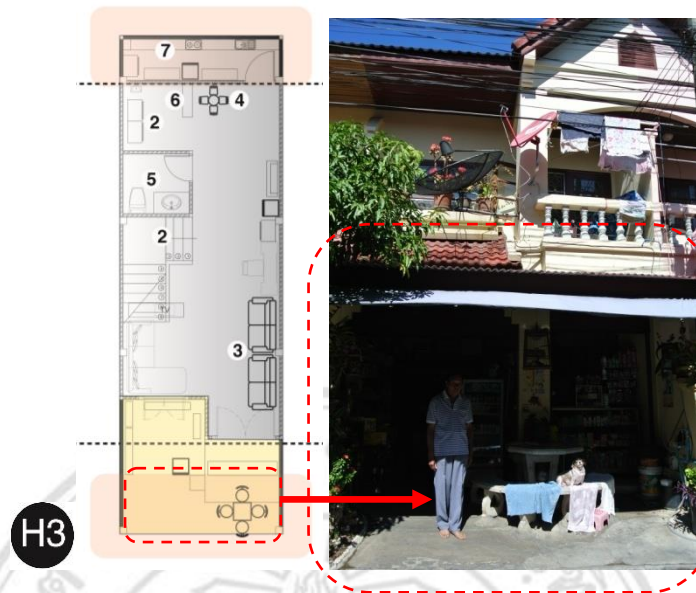

ภาพที่ 4.6 (ต่อ)

พฤติกรรมการต่อเติมพื้นที่เพื่อประกอบกิจการส่วนใหญ่จะเป็นการต่อเติมพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคารเพื่อปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ให้เป็นหน้าร้าน และพื้นที่เก็บของ ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาโครงสร้างเหล็กเพื่อปกคลุมพื้นที่ว่าง ดังแสดงในภาพที่ 4.7

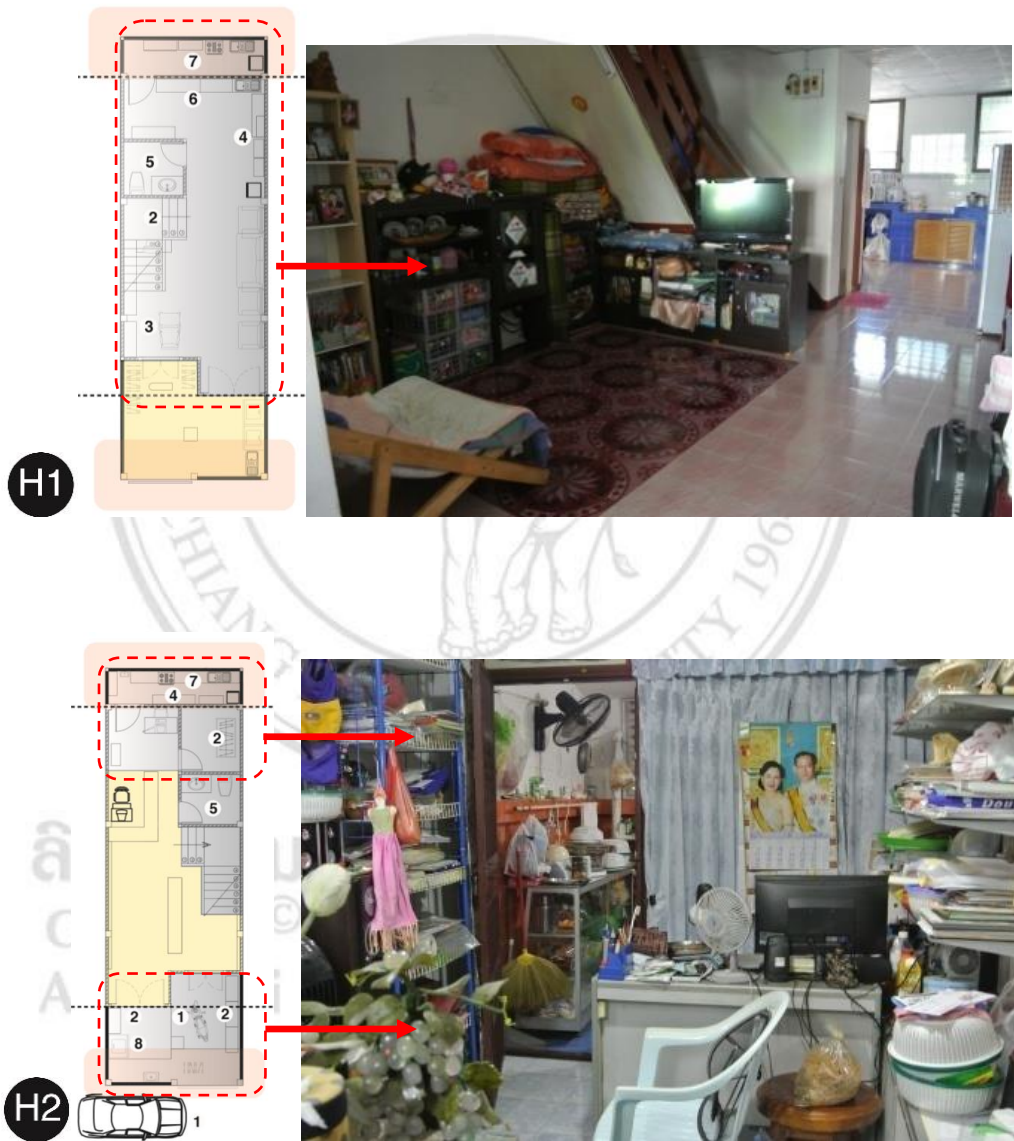
ภาพที่ 4.7 ภาพแสดงการต่อเติมอาคารเพื่อการประกอบกิจการบ้าน H1, H2, H3 และ H4

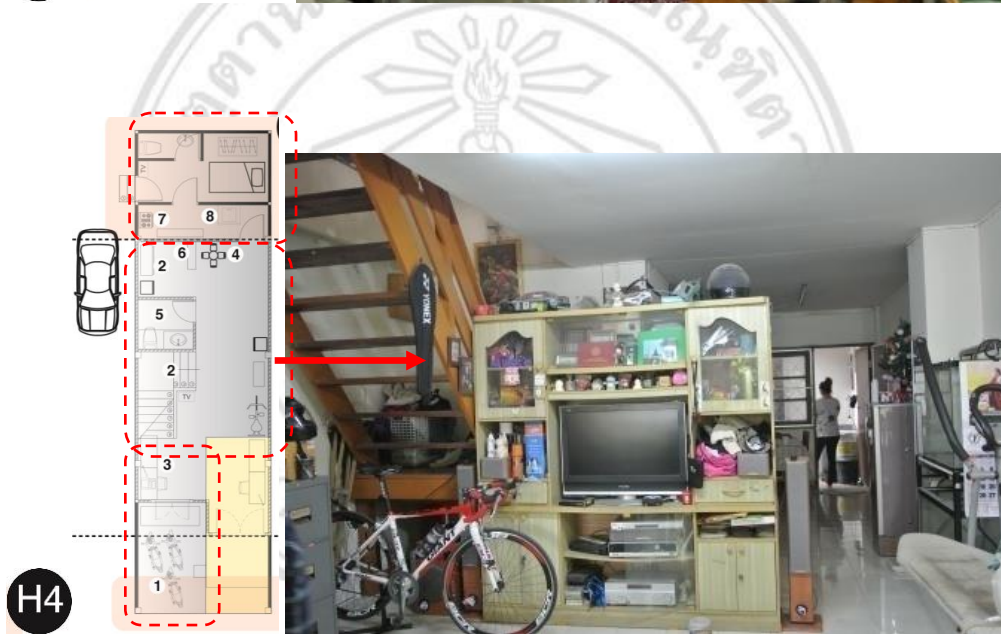
ภาพที่ 4.7 (ต่อ)

2. พื้นที่เพื่อการพักอาศัย

พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ส่วนภายในบ้าน โดยมีการวางตำแหน่งของห้องรับแขกให้อยู่ในส่วนทางเข้าออก เพื่อง่ายต่อการพักผ่อนในช่วงเวลาที่ไม่มียูกค้า อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่สามารถใช้งานเชื่อมต่อกับพื้นที่หน้าร้านได้ พื้นที่ทุกๆพื้นที่มีความเชื่อมโยงกัน ดังแสดงในภาพที่ 4.8

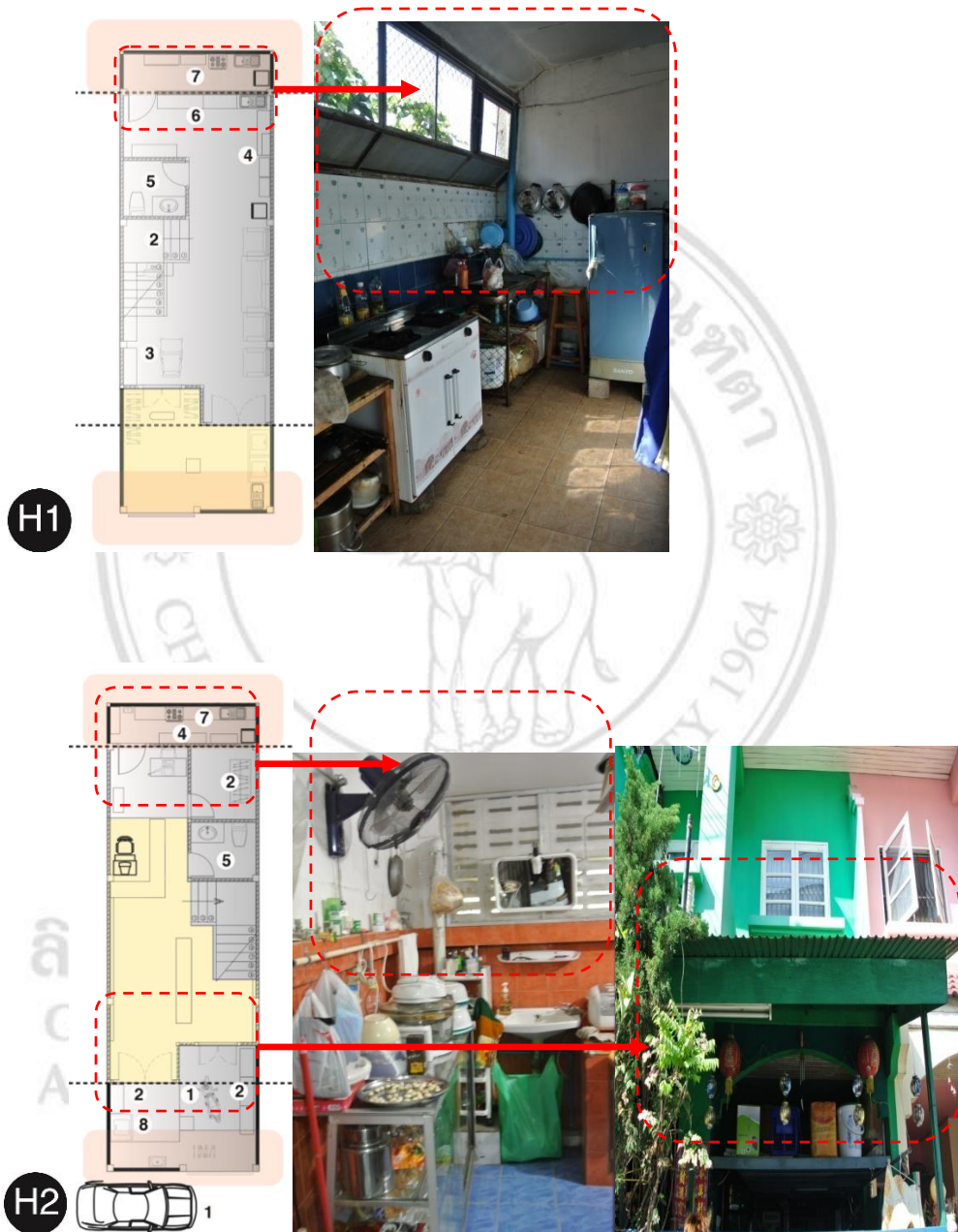

ภาพที่ 4.8 ภาพแสดงการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยบ้าน H1, H2, H3 และ H4

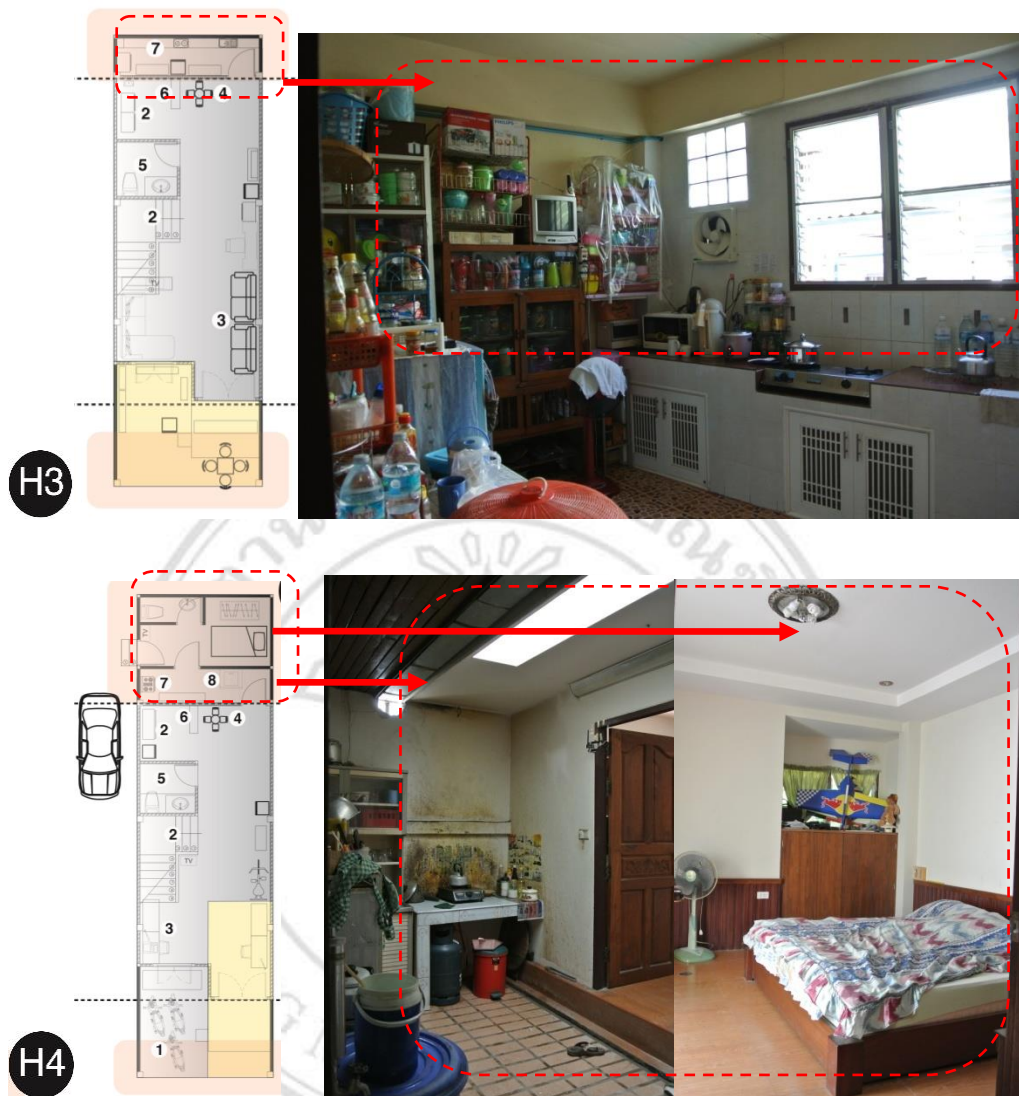

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 ภาพที่ 4.8 (ต่อ)
 All rights reserved

การต่อเติมพื้นที่เพื่อการพักอาศัย ส่วนใหญ่จะเป็นการต่อเติมพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารมีวัสดุประสงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่ครัวไทย ลักษณะการต่อเติมส่วนใหญ่เป็นการต่อเติมแนวกำแพงขึ้นจากแนวรั้วเดิมมีการเพิ่มหน้าต่างและช่องแสงเพื่อการระบายอากาศ ดังแสดงในภาพที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 ภาพแสดงการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยบ้าน H1, H2, H3 และ H4

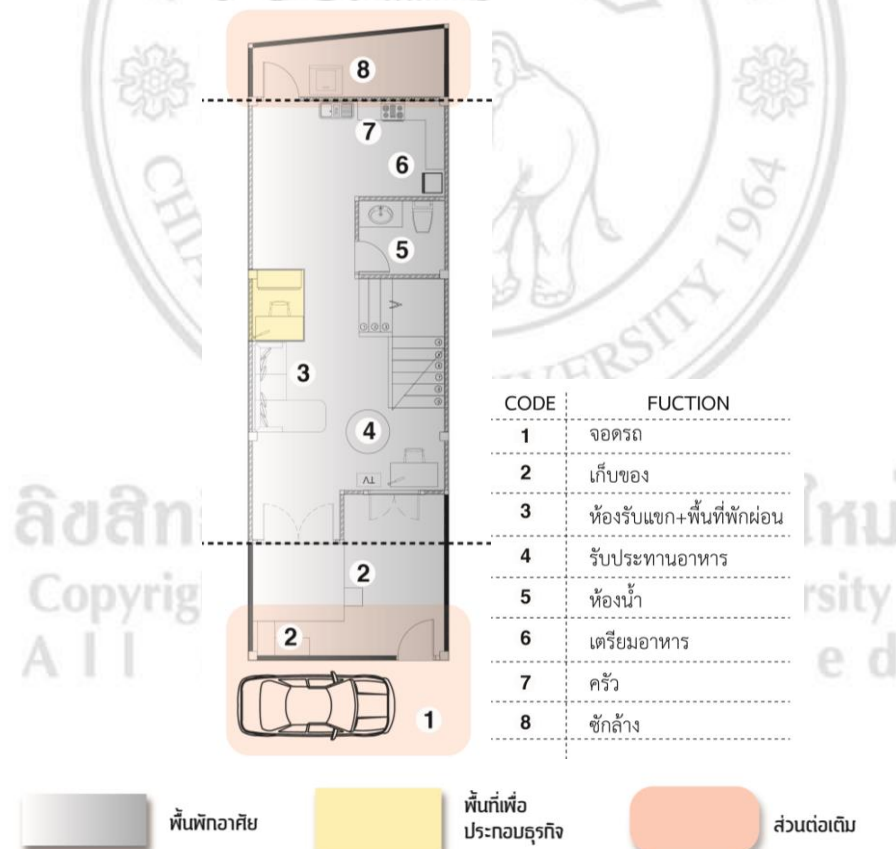
ภาพที่ 4.9 (ต่อ)

สรุปลักษณะการใช้พื้นที่ของกลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายในบ้าน จากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการของคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในตำแหน่งหน้าบ้าน บางหลังมีการแบ่งพื้นที่พักอาศัยในตำแหน่งห้องรับแขกภายในบ้านบางส่วนเป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการ หรือพื้นที่รองรับลูกค้า ลักษณะการใช้งานถูกใช้เป็นพื้นที่หน้าร้านเพื่อโชว์สินค้าและบริการ ส่วนพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะถูกใช้งานในบริเวณพื้นที่ภายในบ้าน ห้องรับแขกจะถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับการพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว และมีพื้นที่รับประทานอาหารที่ถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกับห้องครัว

4.1.2 กลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายนอกบ้าน ประกอบด้วยบ้าน H5 H6 H7 H8

1. บ้าน H5 (เขี้ยวตุ๊กตาชายถนนคนเดิน) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นพื้นที่จอดรถและพื้นที่เก็บของ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก พักผ่อน 2.พื้นที่ทำงาน 3.ห้องน้ำ 4.พื้นที่ครัว 5.พื้นที่รับประทานอาหาร และพฤติกรรมการใช้พื้นที่ด้านหลังบ้าน ถูกใช้เป็นพื้นที่ซักล้าง และพื้นที่ตากผ้า

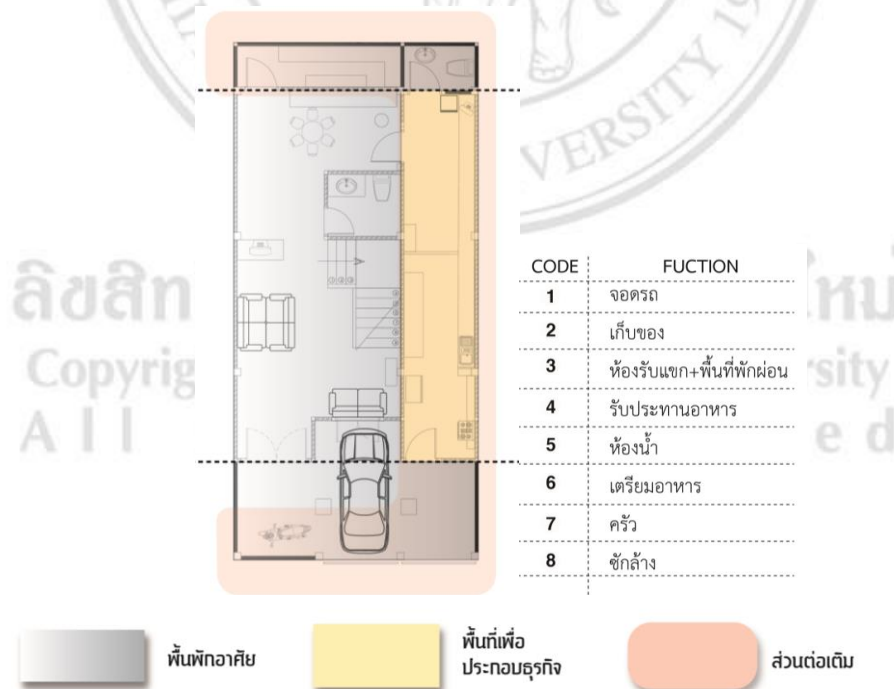
พฤติกรรมการต่อเติมอาคารมีการต่อเติมด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่เก็บของจำพวก จักรยาน โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาถันสาดออกจากส่วนด้านหน้าบ้าน และมีการกั้นแนวเสาส่วนด้านหน้าโดยการใช้โครงสร้างเหล็กติดกับลูกกรงเหล็กเพื่อใช้เป็นแนวรั้วและประตูเข้าออก พื้นที่ด้านหลังอาคารมีลักษณะการต่อเติมด้วยโครงสร้างเหล็กเพื่อทำหลังคาถันสาดยื่นปกคลุมพื้นที่หลังบ้านโดยไม่มีการต่อเติมแนวกำแพงขึ้นเนื่องจากการใช้งานพื้นที่เป็นพื้นที่ซักล้าง และพื้นที่ตากผ้า ผู้พักอาศัยจึงมีความต้องการพื้นที่โล่ง ที่มีการระบายอากาศที่ดี ดังแสดงในภาพที่ 4.10

ภาพที่ 4.10 แสดงผังการใช้พื้นที่บ้าน H5

2. บ้านH6 (ขายไถ่อย่าง) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นที่จอดรถ และพื้นที่เก็บของ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขกพักผ่อน 2.ห้องน้ำ 3.พื้นที่รับประทานอาหาร 4.พื้นที่เตรียมอาหาร และพฤติกรรมการใช้พื้นที่ด้านหลังบ้าน ถูกใช้เป็นที่เก็บของ และมีการใช้พื้นที่ด้านข้างบ้านเป็นพื้นที่ห้องครัว ในการเตรียมวัตถุดิบเพื่อนำไปขาย

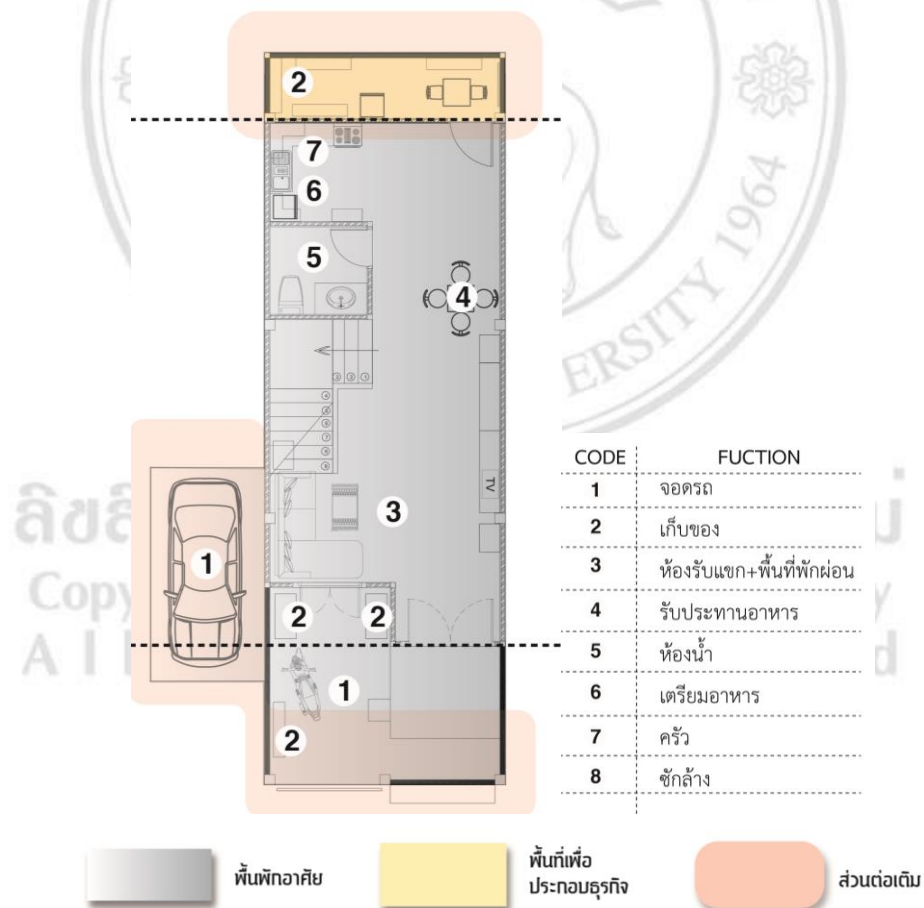
พฤติกรรมการต่อเติมอาคารมีการต่อเติม ด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่จอดรถ และพื้นที่เก็บของที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติม โครงหลังคาถันสามตัวสตุที่เลือกใช้เป็นโครงสร้างหลัก บริเวณด้านข้างบ้านมีการต่อเติมพื้นที่ระเบียงด้านบนเป็นแนวยาวลงมาถึงด้านล่างปกคลุมตามพื้นที่ว่างเพื่อใช้เป็นพื้นที่ครัวที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้งานตามลักษณะอาชีพที่ต้องใช้พื้นที่ในการทำอาหาร เก็บอาหาร เก็บวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ตู้แช่เย็น และพื้นที่เตรียมอาหารในการนำอาหารไปจำหน่าย ลักษณะการต่อเติมเป็นการเพิ่มเสา และก่อกำแพงตามแนวเสา มีการเจาะช่องประตู หน้าต่างบานเกร็ด ทั้งด้านหน้า และด้านข้างเพื่อการระบายอากาศ และการใช้แสงสว่างจากธรรมชาติ พื้นที่ด้านหลังอาคารมีการต่อเติมเพื่อการใช้งานเป็นห้องเก็บของ สำหรับของที่ไม่ต้องการใช้งาน ลักษณะการต่อเติมเป็นการก่อกำแพงขึ้นตามแนวกำแพงเดิม มีการต่อแนวหลังคาถันสาม โดยเลือกใช้โครงสร้างหลัก และมีการติดลูกกรงตามแนวกำแพงด้านหลังเพื่อต้องการให้แสงธรรมชาติเข้าสู่ห้อง ดังแสดงในภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.11 แสดงผังการใช้พื้นที่บ้าน H6

3. บ้าน H7 (ทำขนมขาย) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นที่เพื่อการพักอาศัย จอดรถจักรยานยนต์ และพื้นที่เก็บของ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก พักผ่อน 2.ห้องน้ำ 3.ห้องครัว 4.ส่วนรับประทานอาหาร และพฤติกรรมการใช้พื้นที่ด้านหลังบ้าน ถูกใช้เป็นพื้นที่ทำงานและพื้นที่ทำขนม ส่วนพื้นที่ด้านข้างบ้านถูกใช้เป็นพื้นที่ จอดรถยนต์

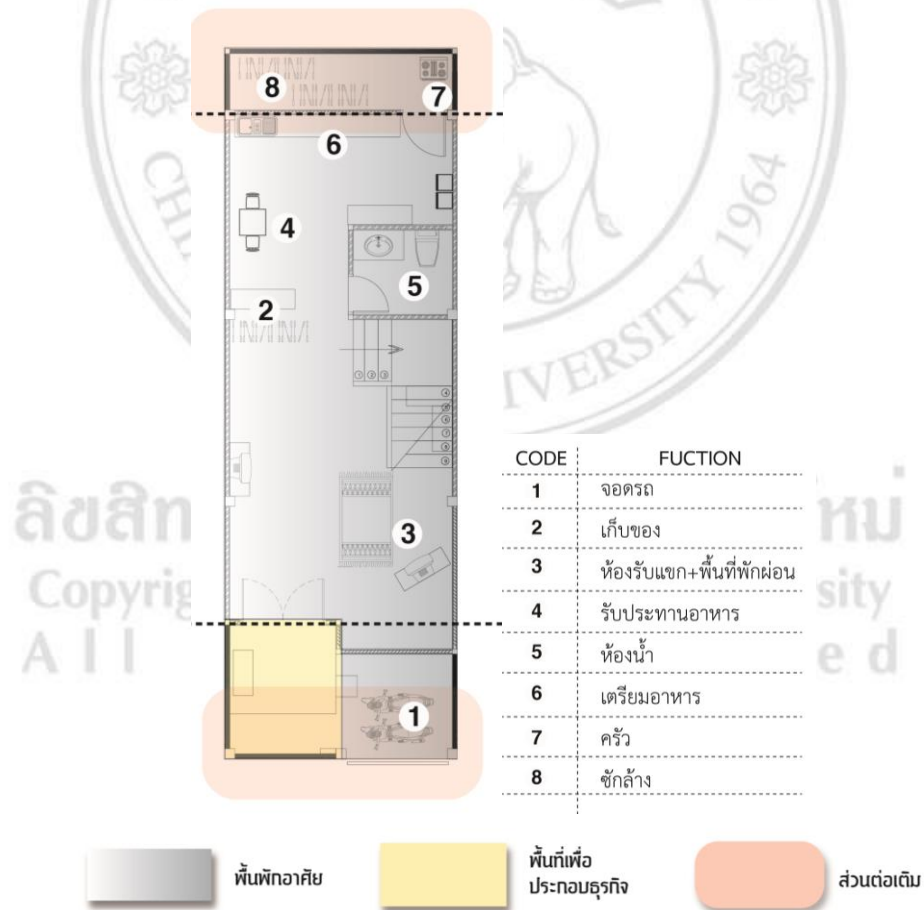
มีการต่อเติมด้านหน้าอาคารพื้นที่เก็บของ และพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์ ลักษณะการต่อเติม เป็นการต่อเติมหลังคาถันสาดโครงเหล็กปกคลุมพื้นที่หน้าบ้าน พื้นที่ข้างบ้านมีการต่อเติมพื้นที่เป็นที่ จอดรถยนต์ ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมโครงสร้างหลังคาเหล็กปูด้วยแผ่นเมทัลชีท เพื่อต้องการ ร่มเงาในการจอดรถ พื้นที่หลังบ้านมีการต่อเติมห้องครัวเพื่อใช้ในการทำขนม อบขนม และเป็นพื้นที่ ในการเก็บวัตถุดิบ เป็นการต่อเติมเพื่อเพิ่มพื้นที่การใช้งานพื้นที่ตามพฤติกรรมในการประกอบอาชีพ ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมลูกกรง และกระชกบานเลื่อนตามแนวรั้วเดิม เพื่อการระบายอากาศ และการใช้แสงจากธรรมชาติ ดังแสดงในภาพที่ 4.12

ภาพที่ 4.12 แสดงผังการใช้พื้นที่บ้าน H7

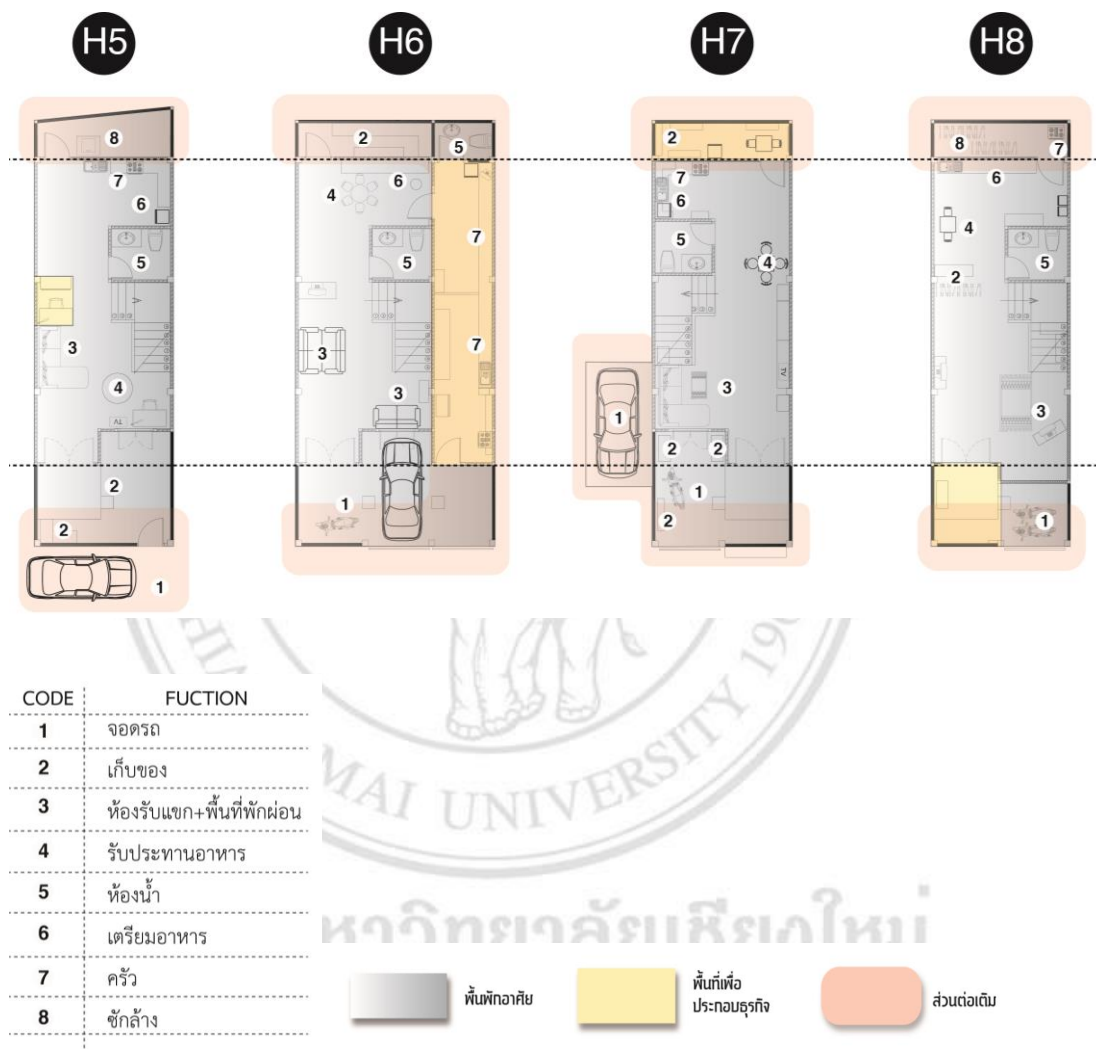
4. บ้าน H8 (ขายปลาหมึกย่าง) จากการสำรวจพบว่าพื้นที่หน้าบ้านถูกใช้เป็นพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์พื้นที่เตรียมวัตถุดิบและพื้นที่เก็บของ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ภายในบ้านมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1.ห้องรับแขก พักผ่อน 2.ห้องน้ำ 3.ส่วนรับประทานอาหาร 4.พื้นที่เก็บเสื้อผ้า 5.พื้นที่เตรียมอาหาร และพฤติกรรมการใช้พื้นที่ด้านหลังบ้าน ถูกใช้เป็นพื้นที่ตากผ้าและพื้นที่ครัวเล็กๆ

มีการต่อเติมด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์ เก็บของ พื้นที่เก็บวัตถุดิบ เพื่อนำออกไปขาย ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคากันสาดโครงเหล็ก ปกคลุมพื้นที่หน้าบ้าน พื้นที่ข้างบ้านมีการต่อเติมพื้นที่เป็นที่จอดรถยนต์ ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมโครงสร้างหลังคาเหล็กปูด้วยแผ่นเมทัลชีทเพื่อต้องการร่มเงาในการจอดรถ พื้นที่หลังบ้านมีการต่อเติมพื้นที่ห้องโถงมีการแบ่งมุมในการทำอาหารและตากผ้า ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมกำแพงขึ้นตามแนวกำแพงเดิมมีการติดลูกกรงเหล็กเพื่อการระบายอากาศ การนำแสงธรรมชาติเข้ามาใช้และการป้องกันบุคคลภายนอก ดังแสดงในภาพที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 แสดงผังการใช้พื้นที่บ้าน H8

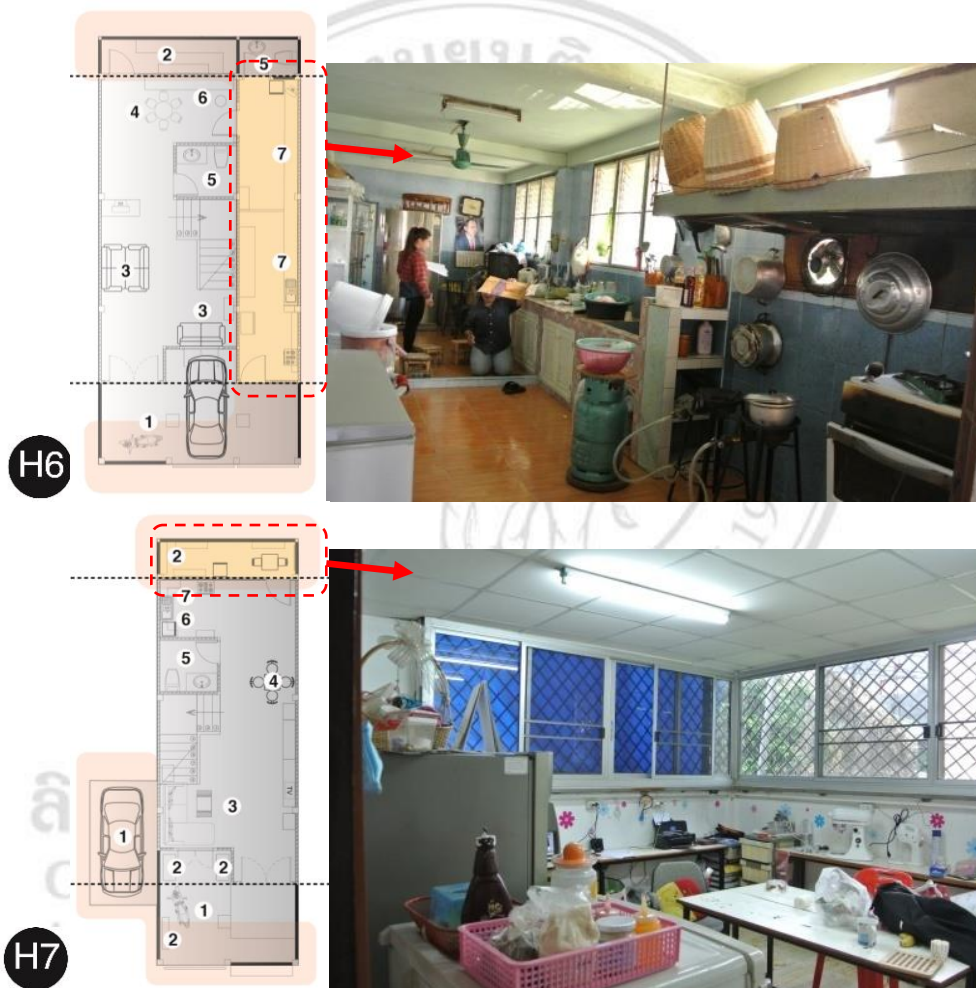
จากการวิเคราะห์ลักษณะการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารของกลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายนอกบ้านผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมการใช้พื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1.พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ 2.พื้นที่เพื่อการพักอาศัย ดังแสดงในภาพที่ 4.14

ภาพที่ 4.14 แสดงผังการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H5, H6, H7 และ H8

1. พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ

พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจการ จะสามารถแบ่งลักษณะของกิจการ ออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ พื้นที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร และพื้นที่ประกอบกิจการอื่นๆเช่น เย็บตุ๊กตา เย็บผ้า สำหรับพื้นที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารนั้นผู้พักอาศัยมีการใช้พื้นที่ห้องครัวเป็นพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการ เนื่องจากเป็นพื้นที่ๆต้องใช้ในการจัดเตรียมวัตถุดิบ เก็บอุปกรณ์ มีการใช้พื้นที่ทั้งส่วนข้างบ้าน หลังบ้าน และหน้าบ้าน ดังแสดงในภาพที่ 4.15

ภาพที่ 4.15 ภาพการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร
กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H6, H7 และ H8

ภาพที่ 4.15 (ต่อ)

ส่วนกิจการอื่นๆ ผู้พักอาศัยจะมีการใช้พื้นที่ภายในบ้านบริเวณห้องรับแขกเป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สามารถเป็นทั้งพื้นที่พักผ่อนและเป็นพื้นที่ทำงานได้พร้อมกันโดยมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเก็บสินค้าของไว้บริเวณใกล้กับพื้นที่ทำงาน ดังแสดงในภาพที่ 4.16

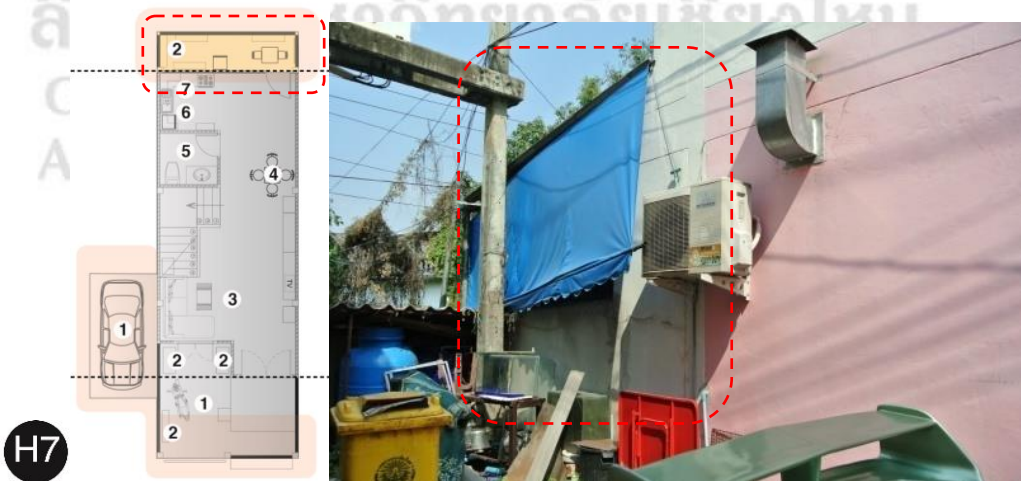
ภาพที่ 4.16 ภาพการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการทั่วไป
กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H5

การต่อเติมพื้นที่เพื่อประกอบกิจการส่วนใหญ่จะเป็นการต่อเติมพื้นที่ด้านข้างอาคาร ด้านหลังอาคารเป็นห้องครัว ขนาดใหญ่ ลักษณะการต่อเติมด้านข้างอาคารเป็นการต่อเติมระเบียงบ้านจากด้านบนเพื่อปกคลุมพื้นที่ด้านล่างอาคาร มีการกั้นห้องตามแนวกำแพงและเพิ่มหน้าต่างและช่องแสงเพื่อการระบายอากาศ ดังแสดงในภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17 ภาพการต่อเติมพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร
กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H6

การต่อเติมพื้นที่ด้านหลังอาคารเป็นการต่อเติมเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการทำงาน ลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาโครงสร้างเหล็กและก่อแนวกำแพงขึ้นจากแนวรั้วเดิมเพื่อใช้เป็นพื้นที่เป็นห้องทำงาน ดังแสดงในภาพที่ 4.18

ภาพที่ 4.18 ภาพการต่อเติมพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร
กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H7

การต่อเติมพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคารลักษณะการต่อเติมเป็นการต่อเติมหลังคาโครงสร้างเหล็ก เพื่อปกคลุมพื้นที่ว่างใช้เป็นทั้งพื้นที่จอดรถ เก็บของ และพื้นที่เตรียมวัตถุดิบ ดังแสดงในภาพที่ 4.19

ภาพที่ 4.19 ภาพการต่อเติมอาคารเพื่อใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H8

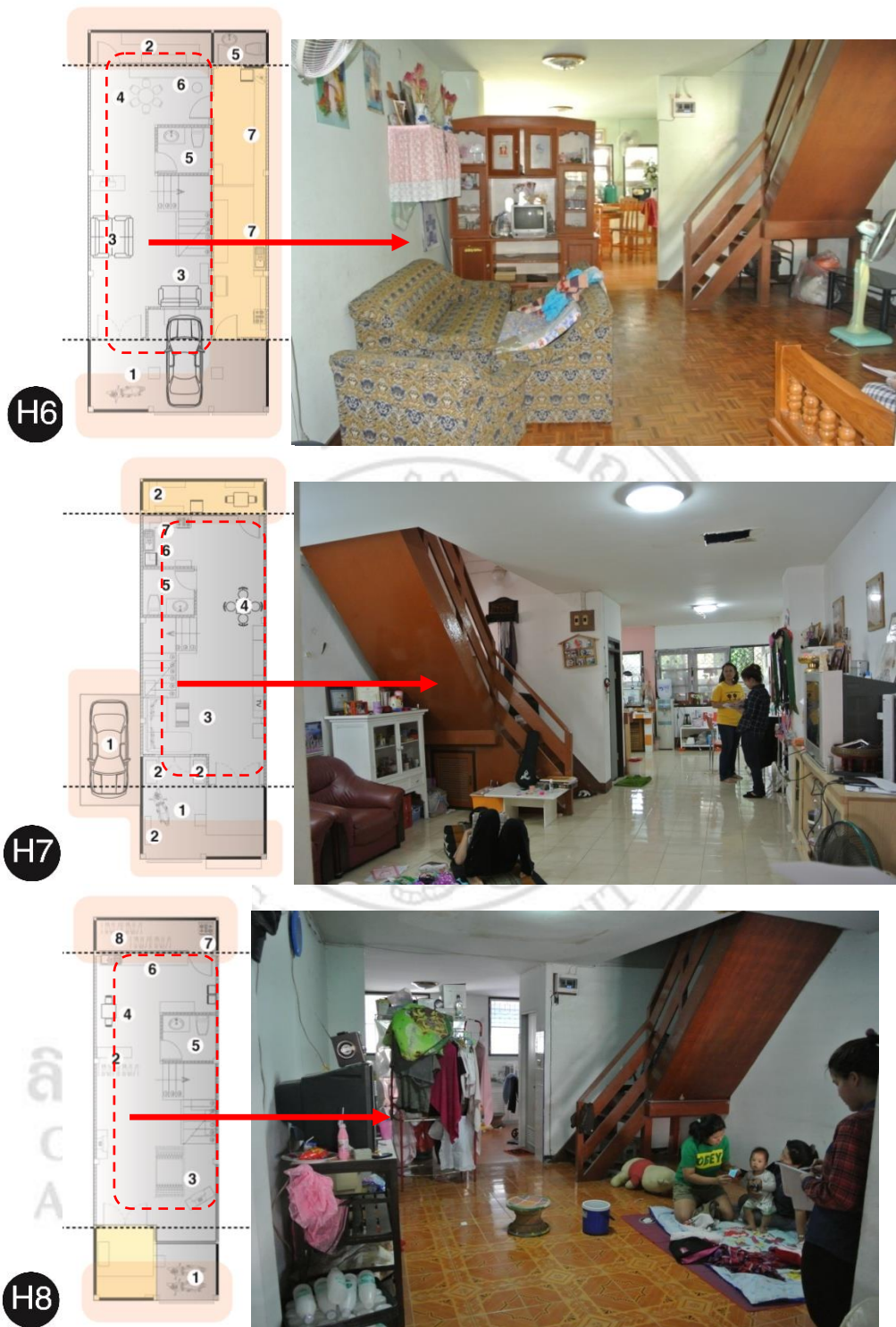
2. พื้นที่เพื่อการพักอาศัย

พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยเลือกตำแหน่งภายในบ้านเป็นพื้นที่เพื่อการพักอาศัย ดังแสดงในภาพที่ 4.20

ภาพที่ 4.20 ภาพการใช้พื้นที่เพื่อการพักอาศัย

กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H5, H6, H7 และ H8

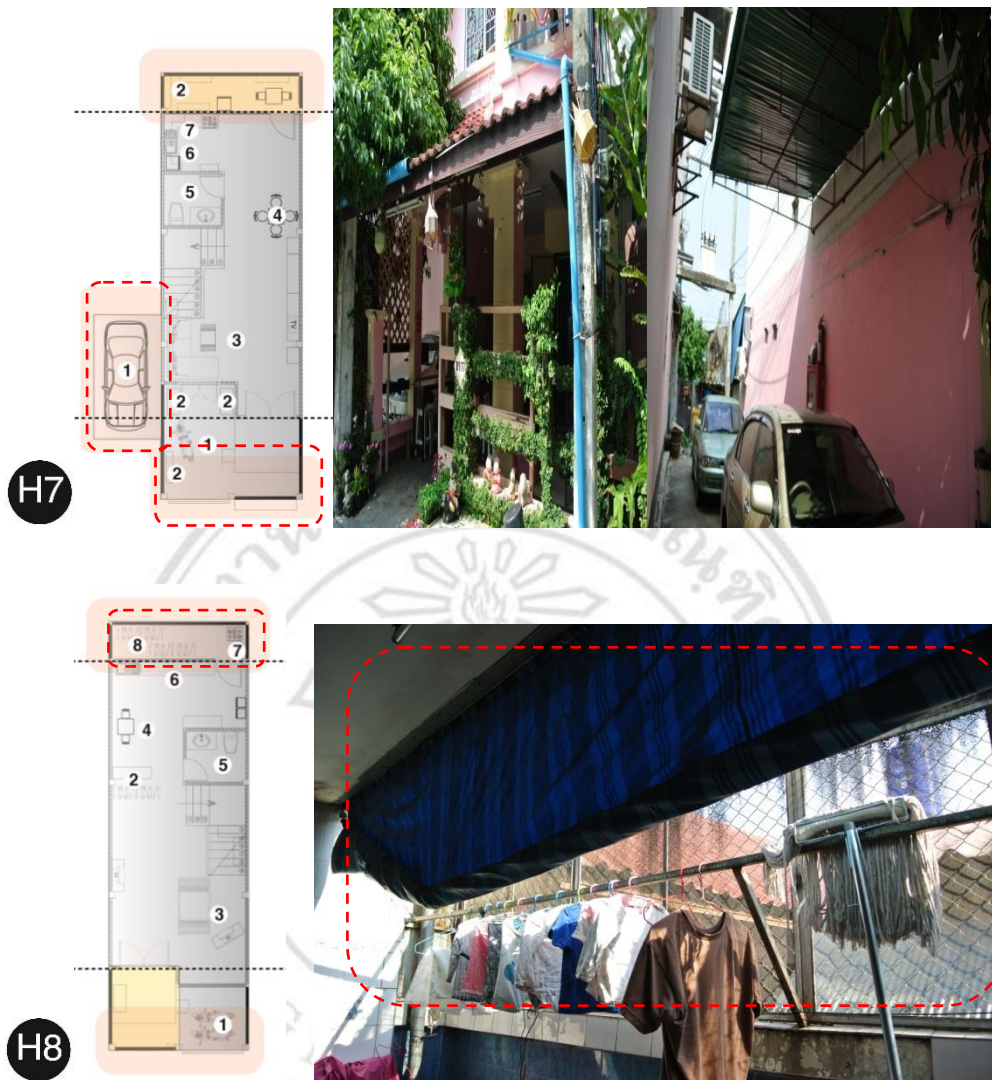

ภาพที่ 4.20 (ต่อ)

การต่อเติมพื้นที่เพื่อการพักอาศัย ส่วนใหญ่จะเป็นการต่อเติมพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคาร เป็น
 โครงหลังคาเหล็กเพื่อปกคลุมพื้นที่ว่างให้สามารถใช้เป็นพื้นที่เก็บของที่มีการใช้งานบ่อย และพื้นที่
 จอดรถ ด้านหลังอาคารมีการต่อเติมเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการเก็บของ และพื้นที่ซักล้าง ลักษณะการต่อเติม
 เพียงหลังคาถันสาด และมีทั้งการต่อเติมแนวกำแพงขึ้นจากแนวรั้วเดิมมีการเพิ่มหน้าต่างและช่องแสง
 เพื่อการระบายอากาศ

ภาพที่ 4.21 ภาพการต่อเติมพื้นที่เพื่อการพักอาศัย
 กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้านพักอาศัย ได้แก่บ้าน H5, H6, H7 และ H8

ภาพที่ 4.21 (ต่อ)

สรุปลักษณะการใช้พื้นที่ของกลุ่มคนที่มีหน้าร้านอยู่ภายนอกบ้าน จากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจการของคนกลุ่มนี้ขึ้นมีตำแหน่งที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าที่ขาย สามารถแยกออกเป็นสินค้าประเภท อาหาร และสินค้าอื่นๆ ผู้ที่ขายสินค้าประเภทอาหารจะใช้พื้นที่ครัวเป็นพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเป็นหลัก มีพฤติกรรมในการขายพื้นที่ห้องครัวเพื่อตอบสนองต่อลักษณะการใช้งานพื้นที่เป็นทั้งพื้นที่ทำงาน พื้นที่เก็บสินค้า ในส่วนของผู้ที่ขายสินค้าประเภทอื่นๆมีการใช้งานพื้นที่ห้องรับแขกเป็นพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการเนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่ต้องใช้พื้นที่มากในการจัดเตรียม โดยพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการจะมีความสัมพันธ์กับพื้นที่เก็บสินค้าเพื่อง่ายต่อการหยิบใช้งานและเตรียมสินค้า ส่วนพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะถูกใช้งานใน

บริเวณพื้นที่ภายในบ้านทั้งหมด ห้องรับแขก พื้นที่รับประทานอาหารจะถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับการพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว

4.2 สรุปพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารบ้านแถว

จากข้อมูลการวิเคราะห์การใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารในหัวข้อที่ 4.1 ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารกลุ่มอาชีพแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะอาชีพของผู้พักอาศัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายในบ้าน

กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายในบ้านมีพฤติกรรมการใช้พื้นที่หน้าบ้านเพื่อใช้ในการประกอบกิจการจนเต็มพื้นที่ ในขณะที่ผู้พักอาศัยได้มีการขยายพื้นที่ที่มีการถูกล้ำเข้าไปในพื้นที่พักอาศัยภายในบ้าน จึงทำให้เกิดความต้องการในการต่อเติมพื้นที่ขึ้นเพื่อต่อขยายทางธุรกิจที่ไม่จำเป็นต้องออกไปเช่าพื้นที่หน้าร้านในพื้นที่อื่นๆ อีกทั้งยังมีพื้นที่พักผ่อนสำหรับผู้พักอาศัยซึ่งถูกแบ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัวออกจากพื้นที่หน้าร้านซึ่งพื้นที่ทั้ง 2 พื้นที่มีความสัมพันธ์กันทางด้านพฤติกรรมการใช้งาน โดยพื้นที่หน้าร้านจะอยู่ใกล้กับตำแหน่งของพื้นที่พักผ่อนสามารถเป็นทั้งพื้นที่พักผ่อนในช่วงที่ไม่มีลูกค้าและเป็นพื้นที่ในการต้อนรับลูกค้า

2. กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกหมู่บ้าน

กลุ่มคนที่มีหน้าร้านภายนอกบ้าน มีลักษณะการใช้พื้นที่ภายในบ้านเพื่อการพักอาศัยส่วนพื้นที่เพื่อประกอบกิจการจะอยู่บริเวณ หน้าบ้าน ข้างบ้าน และหลังบ้าน ถูกใช้เป็นพื้นที่ทำงาน เตรียมงาน และเก็บสินค้า ดังนั้นคนกลุ่มนี้จะมีลักษณะการจัดแบ่งพื้นที่ภายในบ้านเป็นพื้นที่เพื่อการพักอาศัย อาจจะมีเพียงบ้านบางหลังเท่านั้นที่มีการใช้พื้นที่ภายในบ้านเป็นพื้นที่เก็บสินค้าไว้เท่านั้น ลักษณะการต่อเติมอาคารส่วนใหญ่ด้านหน้าบ้านเป็นการต่อเติมกันสาด และที่เก็บของ หลังบ้านต่อเติมเป็นห้องครัว และพื้นที่เก็บของ ส่วนบ้านที่มีพื้นที่ข้างบ้านต่อเติมเป็นพื้นที่จอดรถและพื้นที่ห้องครัวเพื่อเตรียมของ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านพฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคาร ของกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพค้าขายภายในพื้นที่สำรวจทั้ง 2 กลุ่มสามารถสรุปลักษณะการใช้พื้นที่ได้ว่าพฤติกรรมการใช้พื้นที่ที่ประกอบอาชีพค้าขายเป็นการปรับเปลี่ยนดัดแปลงพื้นที่พักอาศัยเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการประกอบอาชีพเนื่องจากพื้นที่สำหรับการพักอาศัยถูกรื้อถอนพื้นที่โดยการใช้งานเป็นพื้นที่เพื่อการประกอบกิจการแทนลักษณะการใช้พื้นที่มีทั้งพื้นที่ร้านค้า พื้นที่ทำงาน พื้นที่เก็บของ พื้นที่เหล่านี้เป็น

พื้นที่ที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้งานส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งหน้าบ้านและเลยเข้าไปจนถึงพื้นที่ของห้องรับแขก ส่วนพฤติกรรมการต่อเติมอาคารเป็นการต่อเติมอาคารเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการใช้งานเกี่ยวกับการประกอบกิจการลักษณะการต่อเติมส่วนใหญ่เป็นการต่อเติมหลังคาปกคลุมพื้นที่ ห้องครัวในชั้นตอนต่อไปจะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้พื้นที่และการต่อเติมอาคารนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่กระบวนการในการจัดทำทสรูปและข้อเสนอแนะเพื่อหาแนวทางการจัดการพื้นที่อาคารบ้านแถว สำหรับผู้ประกอบการอาชีพค้าขายในบพที่ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved